

# Daniel, kapitola sedmá, část 1.

Ladislav Hodač – [www.tajemstvibible.cz](http://www.tajemstvibible.cz)

## Stručný přehled obsahu sedmé kapitoly knihy Daniel.

Sedmá kapitola je, dalo by se říci, srdcem nebo středem celé knihy. Je to kapitola vyloženě prorocká. Události zde popsané nás přivádějí do r. 550/549 tj. prvního roku vlády krále Belšasara, Máme to potvrzeno i archeologicky. ANET na str. 313 uvádí, že Nabonid svěřil svému synu království ... a sám se odebral do Teman na západě. ANET, Suppl, na str. 560-563 uvádí, že Nabonid žil v Teman deset let. Musíme si uvědomit, že kapitoly v knize Daniel nejsou seřazeny chronologicky podle doby, ve které se události odehrály, ale tematicky, ve zvláštní struktuře zvané chiasmus. Chiasmus je literární forma, jejíž princip spočívá v tzv. zrcadlení, a to tak, že se vždy první část shoduje s částí poslední, druhá s předposlední atd.

Druhá a sedmá kapitola tedy spolu tematicky souvisí. Popisují vzestup a pád čtyř říší. Babylonu, Medo-Persie, Řecka a Říma. Bůh, který je nejlepším učitelem v celém vesmíru, přidává v sedmé kapitole detailní informace ke stejnému tématu, které bylo ve druhé kapitole zjeveno králi Nabukadnezarovi.

Také třetí a šestá kapitola souvisejí tematicky. Popisují pronásledování Božího lidu – Daniela a jeho třech přátel státní mocí, jejich věrnost Bohu a konečné zachránění z bezvýchodné situace.

Stejně téma mají i kapitoly čtvrtá a pátá. Popisují příběh dvou pohanských králů, kteří se vzepřeli Hospodinu, jakým způsobem s nimi Bůh jednal, a rozdílný „osud“, který oba potkal na základě jejich vlastních rozhodnutí. V páté kapitole jsme byli svědky pádu babylonského království, jehož poslední král Belšasar se rouhal Bohu přes všechny příležitosti, které ve svém životě měl, a byl proto zabit Médo-Persany, král Nabukadnezar se ale ve čtvrté kapitole obrátil a ctil svého Stvořitele.

Sedmá kapitola nás vrací časově zpět do prvního roku kralování Belšasara, takže chronologicky by měla být kapitola sedmá před pátou a šestou kapitolou.

Pro nás je to nezvyklý postup při psaní historických událostí. Tuto skutečnost musíme při studiu prorockých knih zohlednit, a to obzvlášť u knih Daniel a Zjevení, které spolu také tematicky souvisejí.

**Sedmá kapitola rozvíjí do velkých podrobností spor mezi Kristem a satanem v průběhu dějin.** Popisuje symbolickou řečí vzestup a pád Babylonu, Médo-Persie, Řecka, Říma, nesjednocené Evropy a papežské moci. Tyto říše nebo mocnosti jsou představeny dravými šelmami a rohy, protože byly a jsou založeny na bezohlednosti a krutosti hříšných lidí. Satan je v minulosti zneužíval k pronásledování Božího lidu a některé z nich bude opět v blízké budoucnosti používat ke stejnému účelu. První říše se podobala lvu se dvěma křídly, druhá medvědu se třemi žebry v tlamě, třetí leopardu se čtyřmi hlavami a čtyřmi křídly a čtvrtá byla nepopsatelná šelma se železnými zuby, která žrala a drtila vše, co se jí postavilo do cesty. Ze čtvrté šelmy pak vyrostlo deset rohů a mezi nimi jakýsi **malý roh**, který vyvrátil tři z předešlých rohů. Tento malý roh pronásleduje svaté Nejvyššího po dobu tři a půl času a v nebi pak zasedá soud, jehož výsledkem bude, že malý roh bude zbaven moci a bude zničen, zatím co Boží

království bude navždy dáno Božímu lidu. Tolik tedy stručný přehled. Pojdme teď studovat toto proroctví podrobně verš po verši. Studium kapitol sedm až dvanáct ale je čím dál komplexnější a tím i složitější. Je to pouze pro lidi, kteří opravdu chtějí poznat a rozumět Boží vůli, varování a plánu, jaký Bůh s planetou Zemí a jejími obyvateli má.

**Daniel 7:1-4** <sup>1</sup>V prvním roce babylonského krále Belšasara měl Daniel ve snu vidění. To, co v mysli spatřil na lůžku, pak sepsal. Zde začíná záznam onoho snu: <sup>2</sup>Já Daniel jsem v noci měl toto vidění: Hle, spatřil jsem, jak nad velikým mořem bouří čtyři nebeské větry. <sup>3</sup>Vtom se z moře vynořily čtyři obrovské šelmy, každá jiná. <sup>4</sup>První vypadala jako **lev**, ale měla **orlí křídla**. Potom jsem viděl, jak jí ta křídla byla vylomena; byla zvednuta ze země, takže stála na nohách jako člověk, a dostala lidské srdce.

#### **Výklad Daniel 7:1-4**

První rok babylonského krále Belšasara byl rok 550/549 zhruba 10 let před pádem Babylonu. Od události v kapitole druhé uběhlo přibližně 54 let. Až doposud Daniel sny pouze interpretoval. Tentokrát dal Bůh vidění přímo jemu. Vidění, které obdržel, začalo pohledem na rozbouřené moře bičované čtyřmi nebeskými větry. Prorocká vidění jsou v knize Daniel popsána symbolickou řečí. Abychom se vyhnuli spekulacím, co tyto symboly znamenají, musíme je umět dešifrovat a přitom zachovat princip, že Bible vysvětluje sama sebe. Pojdme tedy studovat, co v proroctví znamená symbol rozbouřeného moře.

**Izajáš 57:20-21** <sup>20</sup>**Ničemové však budou jak moře bouřící**, jež nemůže se utiřit a jehož vlny kalným bahnem zmítají. <sup>21</sup>Můj Bůh praví: **Není pokoje pro ničemy!**

**Izajáš 17:12-13** <sup>12</sup>**Běda bouřícím davům lidí jako když bouří moře při bouři!** Běda národům burácejícím jako burácejí vody v peřejích! <sup>13</sup>Ač burácejí národy jako burácením vod mohutných, až on je okřikne, uprchnou do dáli jako plevy hnané větrem po kopcích, jako chmýří ve vichřici.

**Izajáš 8:7-8** <sup>7</sup>hle, Pán na ně proto přivede **prudké a mohutné vody Eufratu**, totiž asyrského krále se vsí jeho slávou. Všude vystoupí ze svého koryta, všude se vylije z břehů. <sup>8</sup>I Judu zaplaví, rozlije se a rozvodní, takže dosáhne až po bradu. Roztáhne křídla a naplní tvou zemi od obzoru k obzoru."

**Jeremiáš 46:7-8** <sup>7</sup>Kdo se to vzdouvá jako Nil, jak říční proudy v povodni? <sup>8</sup>**To Egypt se vzdouvá jako Nil**, jak říční proudy v povodni. Prý: „Vystoupím z břehů, zaplavím zemi, zpusťším města i s obyvateli.“

**Zjevení 17:15** Potom mi řekl: „**Vody, které jsi viděl a kde ta nevěstka sedí, jsou lidé a zástupy, národy a jazyky.**“

Z těchto veršů vyplývá, že symbol rozbouřeného moře nebo vod v proroctví znázorňuje množství Bohu odporujících národů, které ohrožují Boží lid a zároveň mezi sebou bojují o uchvácení moci.

Stejně tak i větry nebo vichry v prorocké symbolické řeči znázorňují války, krveprolévání, zkázu a smrt.

**Jeremiáš 25:31-33** <sup>31</sup>Po celém světě se šíří hluk boje, neboť Hospodin obžaluje národy; soudí se s každým smrtelníkem a ničemy dává napospas meči. Tak praví Hospodin.' <sup>32</sup>Tak praví Hospodin zástupů: „Hle, od národu k národu se šíří neštěstí, od nejzazších konců světa se **zvedá víchr veliký!**“ <sup>33</sup>Mrtvoly těch, které Hospodin v onen den pobije, budou rozsety od jednoho konce světa po druhý. Nikdo je neopláče, nikdo je neposbírá ani nepohřbí; zůstanou ležet jako hnůj na zemi.

**Jeremiáš 49:36** Přivedu na Elam čtyři vichry ze čtyř nebeských stran a těmi vichry ho všude rozmetám, takže nezbude ani jeden národ, kam elamští utečenci nepřijdou.

Číslo čtyři v proroctvích je symbolem pro celou zem nebo popisuje globální událost.

**Ezechiel 7:2** „Synu člověčí, toto praví Panovník Hospodin o izraelské zemi: Konec! Konec je se čtyřmi kouty země!“

**Zjevení 7:1** Potom jsem uviděl čtyři anděly, kteří stáli ve čtyřech koutech země a drželi čtyři zemské větry, aby vítr nevál na zem ani na moře ani na žádný strom.

Zbývá nám zjistit, co symbolizují ty čtyři šelmy. To se dočteme ve verši sedmnáctém.

**Daniel 7:16-17** <sup>16</sup>Přistoupil jsem tedy k jednomu z těch, kdo tam stáli, a ptal se jej, co to všechno znamená. On mi to tedy pověděl a vyložil: <sup>17</sup>„**Ty čtyři obrovské šelmy jsou čtyři králové, kteří povstanou na zemi.**“

Na základě těchto poznatků nemusíme spekulovat, co chtěl Bůh Danielovi a všem lidem sdělit způsobem, kterému může rozumět každý člověk žijící v kterékoliv době lidských dějin. V sedmé kapitole použil Bůh symboly - obrazy rozbouřeného moře, čtyř vichrů a čtyř dravých šelem, aby popsal vzestup a pád čtyř říší, které měly co do činění s Jeho lidem. Čtyři šelmy znázorňují kontrast mezi říšemi postavenými na lidské krutosti proti království Ježíše Krista, který je v Písmu často nazýván Beránek Boží.

**Jan 1:29** Druhého dne Jan uviděl Ježíše, jak přichází k němu, a řekl: „Hle, Beránek Boží, který **snímá hřích světa!**“ Jednoho dne, již brzy, zvítězí Beránkovo věčné království nad všemi dočasnými lidskými říšemi, které mají charakter dravých šelem.

### **První šelma – lev s křídly orla.**

První šelma, neboli království, které vystupuje z moře o moc bojujících a krev prolévajících národů, je popsána jako **lev s křídly orla**. Prorok Jeremiáš popisuje babylonského krále jako lva.

**Jeremiáš 4:6-7** <sup>6</sup>Od severu totiž přivádím neštěstí, strašné ničení. <sup>7</sup>Lev vyskočil ze své houštiny, hubitel národů vyrazil. Vydal se ze své domoviny, aby tvou zemi zpustošil. Z tvých měst zbudou pouhé trosky, v nichž nikdo nebydlí.

**Jeremiáš 50:17** Izrael je ztracená ovečka, kterou odehnali lvi. Nejprve ji požíral asyrský král a teď jí drtí kosti babylonský král Nabukadnezar.

Orlí křídla na lvu jsou symbolem rychlosti, s jakou Babylon přemohl své nepřátele.

**Habakuk 1:6-8** <sup>6</sup>Hle – probouzím Babyloňany, národ krutý a prchlivý, který se rozejde širou zemí, aby obsadil území, jež jim nepatří. <sup>7</sup>Jsou strašliví a úděsní, právo a čest sami si určují. <sup>8</sup>Jejich koně jsou rychlejší než leopard, divočejší než vlci zvečera. Jejich jízda uhání střemhlav, jejich jezdci se ženou zdaleka, **letí jak orel**, jako když kořist napadá.

**Pláč 4:19** Naši pronásledovatelé byli **rychlejší než nebeští orli**, zahnali nás do hor, číhali na nás v poušti.

Archeologické nálezy potvrzují, že lev byl symbolem babylonské říše. V Babylonu byla ulice lemována sochami lvů. Když lidé procházeli Ištarinou bránou a Třídou procesí, viděli na zdech obrazy lvů a jiných bájných zvířat, které byly zhotoveny z barevných vypálených dlaždic, které můžeme dnes obdivovat v muzeu Pergamon v Berlíně a v několika muzeích na světě. Vše, co reprezentuje Babylon, je skvělé. Zlatá hlava sochy z druhé kapitoly stejně jako lev, který je králem zvířat, vyjadřují výstižně bohatství, slávu, okázalost, vojenskou moc a nádheru Babylonu. Orlí křídla ale byla této šelmě - lvu vytrhána, stála na nohách jako člověk a bylo jí dáno lidské srdce. Dravá šelma s lidským srdcem je slabá. Po smrti Nabukadnezara se jeho následovníci na trůnu dlouho neudrželi. Většina z nich se stala obětí vražd a mocenských intrik. Poslední babylonský král Nabonid a jeho zhýralý syn Belšasar byli příliš slabými osobnostmi, než aby mohli udržet moc Babylonu. Všimněme si výrazů: „**byla vytrhána, srdce lidské jí bylo dáno, jako člověk stát musela**.“ Je to pasivní forma. Je zřejmé, že někdo jiný, někdo v pozadí pro lidské oko neviditelným způsobem řídí lidské dějiny! Babylonský lev ovládal blízký východ od roku 605-539 př. Kr.

**Daniel 7:5** <sup>5</sup>A hle, vtom se objevila druhá šelma, podobná medvědu. Na jedné straně byla vztyčená, v zubech držela tři žebra a bylo jí řečeno: „Vstaň, sežer mnoho těl!“

### Výklad Daniel 7:5

#### Druhá šelma – medvěd se třemi žebry v tlamě

Druhá dravá šelma, která vystoupila z moře, je popsána jako medvěd, který je na jedné straně vyvýšen a v tlamě má tři žebra. V druhé a páté kapitole knihy Daniela jsme objevili, že říše symbolizovaná stříbrnou hrudí a pažemi sochy, která převzala moc a dobyla Babylon, byla Médo-Persie. Jestliže po lvu, který byl symbolem Babylonu, přichází medvěd, je logické, že medvěd musí být symbolem Médo-perské říše. Prorok Izajáš popsal porážku Babylonu Médo-Peršany přibližně o 183 let dříve, než se uskutečnila.

**Izajáš 13:17-19** <sup>17</sup>Hle, já proti nim poštvu Médy, kteří si stříbra nevážejí a o zlato zájem nemají.

<sup>18</sup>Svémi luky rozstřílejí mladíky, nebudou mít soucit ani s kojenci, neslitují se nad dětmi.

<sup>19</sup>Babylon, to věhlasné království, ta chloub a sláva Chaldejských, dopadne jako Bohem rozvrácená města – jako Sodoma a Gomora!

Médo-Peršané pocházeli z horských oblastí na východ od Babylonu. Tam žilo mnoho medvědů. Volba medvěda jako symbolu Médo-Persie je tedy výstižná. Tento medvěd je vyvýšen na jedné straně, protože Médo-Persie se skládala ze dvou království. Na počátku byli Médové mocnější, ale později se situace obrátila a Persie převzala nadvládu. Tři žebra v ústech medvěda symbolizují kořist, kterou Médo-perská říše musela uchvátit, aby získala moc. Touto kořistí se v roce 547 př. Kr. stalo Lýdské království (dnešní Turecko). Poté byl dobyt Babylon v roce 539 př. Kr. a poslední obětí se stal Egypt v roce 525 př. Kr.

Prorok Izajáš inspirován prorockým duchem zmiňuje dokonce jméno perského krále Kýra, který Babylon dobyl.

**Izajáš 45:1-3** <sup>1</sup>Toto praví Hospodin svému pomazanému, Kýrovi, jehož jsem vzal za pravici, abych mu podmaňoval národy a krále před ním odzbrojil, abych mu otevíral brány a dveře nezůstaly zavřeny: <sup>2</sup>Já před tebou půjdu a srovnám nerovnosti, rozbiji brány z bronzu, roztříštím železné závory. <sup>3</sup>Vydám ti tajné poklady a skrytá bohatství, abys poznal, že já jsem Hospodin, Bůh izraelský, který tě volá jménem tvým.

Představme si, jak musel být král Kýros překvapený, když mu po dobytí Babylonu Daniel přečetl tato slova proroka Izajáše, napsaná přibližně 183 roků předtím, než se tyto události odehrály. Hospodin měl pro Kýra zvláštní poslání, které měl naplnit.

**Izajáš 45:4-6** <sup>4</sup>Kvůli svému služebníkovi Jákobovi, kvůli svému vyvolenému Izraeli jsem tě zavolal jménem tvým – i když mě neznáš, udělil jsem ti tituly. <sup>5</sup>Já jsem Hospodin a žádný jiný není, kromě mě není žádný Bůh. I když mě neznáš, já tě vyzbrojím, <sup>6</sup>aby od východu k západu všichni poznali, že kromě mě není ani jediný; já jsem Hospodin a žádný jiný není!

**Izajáš 45:13** Já ve své spravedlnosti vzbudím Kýra a všechny jeho cesty vyrovnám. On moje město znovu zbuduje a propustí mé vyhnance bez placení a bez darů, praví Hospodin zástupů.

Kýros měl tedy podle Božího plánu umožnit znovu vybudování Jeruzaléma a propustit Nebukadnezarem zajaté Izraelce na svobodu. Židovský historik Josephus Flavius zmiňuje, že když Kýros slyšel tato slova: „probudila se v něm silná touha, aby uskutečnil a naplnil to, co bylo prorokováno.“ V knihách Ezdráš a Nehemiáš se můžeme dočíst o tom, jak se tato prorocká skutečně v historii naplnila.

Smutné je, že se Kýros ve svém osobním životě plně neobrátil tak jako Nabukadnesar. Příliš se spoléhal na svoji vlastní moudrost a schopnost získat si vlivné přátele díky svému charisma. Namísto, co by vzdal chválu Bohu nebes, který z něho udělal velkého krále, uctíval Marduka, přestože mu bylo ukázáno Izajášovo prorocké slovo o něm. Babyloňanům říkal, že to byl Marduk který ho ustanovil jejich králem. Kýros neměl ve skutečnosti pokorné srdce. Jeho život skončil devět let po dobytí Babylonu roku 530 př. Kr. na výpravě do východních zemí. To vše a mnohem více se můžeme dozvědět při studiu historie.

Médo-perská říše symbolizovaná medvědem byla vytvořena v jedné generaci králem Kýrem Velikým a ovládala obrovské území Blízkého východu až k hranicím Indie od roku 539 př. Kr. - 331 př. Kr.

**Daniel 7:6** <sup>6</sup>Díval jsem se dál a hle, objevila se další šelma, podobná pardálu, ale na zádech měla čtyři ptačí křídla. Měla čtyři hlavy a byla jí dána moc.

## Výklad Daniel 7:6

### Třetí šelma – levhart se čtyřmi hlavami a čtyřmi křídly.

Třetí šelma je popsána jako pardál nebo levhart, který má čtyři křídla a čtyři hlavy. Protože Daniel 2 a Daniel 7 jsou paralelní kapitoly, je zřejmé, že bronzové boky sochy, stejně jako levhart, jsou symbolem Řecko-Makedonské říše pod vedením Alexandra Velikého. Tato šelma má na sobě čtyři křídla. Levhart i čtyři křídla výstižně popisují rychlost a vojenskou efektivitu vedení a bojeschopnosti Alexandrovské armády, která dobyla obrovská území v krátké době.

Alexander porazil Médo-Persii ve třech velkých bitvách. První se odehrála u řeky Granikus v Malé Asii v roce 334 př. Kr., druhá u města Ipsus v severní Fénicii v roce 333 př. Kr. a ta třetí na pláních zvaných Gaugamela blízko měst Ninive a Arbela v roce 331 př. Kr. Alexander si podrobil celý Blízký východ od Egypta až k Indii za tři roky.

Ať už byl Alexander schopný, jak chtěl, také této šelmě **byla moc dána!** Opět je zřejmé, že pro lidské oči neviditelným způsobem zasahuje Bůh do lidských dějin. Židovský historik Josephus Flavius (žil 37 – 100 po Kr.) zaznamenal ve svém díle (Židovské starožitnosti, kniha 11, kap. 8, odstavec. 5, překlad William, 1981) následující, velmi zajímavou událost:

„Když Alexander dobýval město Týr, požádal hebrejského velekněze Jaddua o pomoc při zásobování Alexandrova vojska. Velekněz Jaddua mu odpověděl, že přísahal věrnost perskému králi Dariovi a že mu nepomůže. Když se Alexandrovi po sedmi měsících podařilo dobýt město Týr, obrátil se proti Jeruzalému. Když se to Jaddua dozvěděl, dostal strach. On i obyvatelé Jeruzaléma se postili, přinesli oběť Hospodinu a prosili Ho o záchranu. Bůh ve snu Jadduovi ukázal, že má město vyzdobit, otevřít brány, že se lidé mají obléci do bílého oblečení a on i všichni kněží se mají k Alexandrovi chovat důstojně. To také udělali a čekali na příchod řeckého krále. Když byl Alexander blízko, vyšli mu oblečení v bílém vstříc. Alexandrovi vojáci byli přesvědčeni, že budou moci vyrabovat celé město a velekněze zavraždit. K jejich velkému překvapení ale Alexander jako první velekněze přátelsky pozdravil. Všichni kněží pak přátelský pozdrav opětovali. Parmenion, jeden z Alexandrových generálů, se ho pak otázal, proč se k veleknězi Jadduovi choval s takovou úctou. Alexander mu odpověděl:

„Neuctil jsem jeho, ale Boha, který ho poctil úřadem velekněze. Když jsem byl v Dionu v Makedonii a přemýšlel jsem o tom, jak ovládnout Asii, viděl jsem ve snu přesně tuto osobu. On mě pak ve snu nabádal, abych neztrácel čas a přešel moře beze strachu. Řekl, že bude provázet moji armádu a dá mi nadvládu nad Peršany. Když jsem pak viděl velekněze, vzpomněl jsem si na tu vizi a napomenutí, které jsem ve snu obdržel. Věřím, že vedu tuto armádu pod Božím vedením, a proto porazím Daria, zničím moc Peršanů a všechny věci se podaří podle toho, co mám ve své mysli. Když toto Parmenionovi řekl, podal pravou ruku veleknězi a vešli do města. Když vešli do chrámu, obětoval Bohu podle pokynů velekněze. Pak mu byla ukázána kniha Daniel, ve které Daniel říká, že to bude Řek, kdo zničí Perskou říši. Alexander vztáhl tuto skutečnost na sebe.“

Smutné je, že Alexander ze zkušeností, které s Bohem měl, nevyvodil důsledky pro svůj osobní život. Dobyl a ovládl obrovskou říši, ale sám sebe ovládnout neuměl. Stal se prchlivým, neovladatelným člověkem, který byl schopen v okamžiku hněvu zabít kohokoli, kdo se mu znelíbil. Úspěch mu stoupl do hlavy tak, že vyžadoval, aby ho lidé uctívali jako boha. Při oslavě na počest smrti svého přítele Hefaistióna Alexander tak, jak bylo u něho běžné, oddával bezuzdnému požívání alkoholu. Poté pravděpodobně dostal horečku a o několik dní později, 13. června v roce 323 př. Kr., zemřel v Babylonu ve věku necelých 33 let. (Učenci se různí v tom co způsobilo smrt Alexandra Velikého).

Čtyři hlavy leoparda znázorňují, že Řecká říše nebyla jednotná, ale skládala se po většinu času své existence ze čtyř částí. Když chceme tyto hlavy, tedy části Řeckého impéria identifikovat, musíme se zabývat Řeckou historií.

Po smrti Alexandra začaly mezi jeho generály a jejich potomky desetiletí trvající války o nadvládu nad jeho obrovskou říší. Po tuhých bojích, s neustále se měnící štěstěnou pro různé strany konfliktu, se Alexandrova říše rozpadla na mnoho různých království, významných i méně významných. Významných bylo nejdříve pět. Alexandrovu říši si mezi sebou rozdělili Antipater, Lysimachos, Antigonos, Eumenes a Ptolemeios. O dvanáct let později, v roce 311 př.

Kr. jich bylo stále pět, ale změnila se některá jména. Zůstali Antigonos, Seleukos, Ptolemeios, Kassander a Lyssimachos. O dalších deset let později v roce 301 př. Kr. už zůstaly pouze čtyři, ovládané Ptolemeiem, Seleukem, Kassandrem a Lysimachem. Ovšem již v roce 297 př. Kr. Kassander zemřel a jeho říše se dostala pod nadvládu dynastie Antigonovců. V roce 281 př. Kr. se Lysimachos střetl se Seleukem v bitvě u Kurupédie kde byl zabit, a jeho říši si přisvojil Seleukos. Po tomto období po více než sto let zůstaly pouze tři významné územní celky v hranicích bývalé Alexandrový říše, dokud nebyly dobyty a včleněny do Římské říše.

Shrňme si to. **První říše** byla založena Antigonem I., zakladatelem dynastie Antigonovců a obsahovala Makedonii a Řecko. **Druhá říše** byla založena Seleukem I, který byl zakladatelem Seleukovské dynastie a obsahovala Sýrii. **Třetí říše** byla založena Ptolemaiem I, zakladatelem Ptolemaiovské dynastie, a obsahovala Egypt, Judeu a Palestinu. To jsou tři hlavy levharta.

Otázka je - Kdo je čtvrtou hlavou levharta?

Většina vykladačů, pokud vůbec chtějí identifikovat čtyři hlavy levharta, zapomínají na **západní Řeky**, kteří obývali Sicílii a jižní Itálii již staletí před Alexandrem. V dnešní Itálii založili mimo jiné města Neapolis a Syrakúsy. Dokonce také založili francouzské město dnes známe jako Marseille. Území, nad kterým vládly, se říkalo Magna Graetia - Velké Řecko. Tyto mocné kmeny s vyspělou kulturou nikdy nebyli součástí Alexandrový říše, ale jsou rozhodně jednou z hlav levharta, protože levhart symbolizuje Řecko jako takové, ne jenom Alexandrovu říši.

Ostatní hlavy jsou, jak jsme již řekli, říše Ptolemaiovců, Seleukovců a Antigonovců. Správná identifikace čtyř hlav levharta, tedy řecké říše, je klíčová k pochopení dalších proroctví knihy Daniel a Zjevení. Jmenovat Kassandra a Lyssimacha jenom proto, že je jmenoval Uriáš Smith a jiní před přibližně 150 lety, prostě neodpovídá historickým faktům. Dnes máme k dispozici lepší informace.

Řecký levhart se čtyřmi hlavami ovládal obrovskou říši od roku 331 – 168 př. Kr..

Poté, co se Římané na italském poloostrově zbavili posledního etruského tyrana Tarquinia Superbuse – zpuštěného v roce 510 př. Kr. a založili svoji vlastní republiku, sjednotili se, spojili se spíše, než by si vojensky podrobili kmeny západních Řeků. Tím ovládli celou Itálii a Sicílii. To je důvod, proč mnozí historikové hovoří o Řecko-Římské říši a ne jenom o Římské. Tento zdánlivý detail je absolutně klíčový ke správnému pochopení dalších proroctví. Poté Římané obrátili svoji pozornost na východ. 22. června roku 168 př. Kr. došlo na Makedonském území k bitvě u Pydny, kde římský generál Lucius Aemilius Paullus porazil řeckého krále Persea a tím ukončil vládu Antigonidské dynastie nad Makedonií. **Jedna hlava** levharta padla.

Po vítězství v bitvě u Pydny začal Řím dobývat dvě zbylá řecká království - Sýrii, kde vládla dynastie Seleukovců, a Egypt, kde vládla dynastie Ptolemaiovců. Pod vedením Pompeia, zvaného Veliký, si Řím podrobil v roce 64-63 př. Kr. nejdříve Sýrii. Palestina přešla pod Pompeia r. 63 př. Kr. Tím byla ukončena vláda Seleukovské dynastie. **Druhá hlava** leoparda padla.

O více než třicet let později se spojeným silám Julia Caesara a jeho prasynovce Gaia Octaviana, pozdějšího Caesara Augusta, podařilo Římu porazit poslední řecké království Egypt.

Toto vítězství bylo dovršeno Octaviánovým slavným námořním vítězstvím nad Markem Antoniem a Kleopatrou, která byla poslední z rodu Ptolemeů, v bitvě u Actia na západním pobřeží Řecka v roce 31 př. Kr. **Třetí hlava** levharta padla. Roku 30 př. Kr. se Egypt stal římskou provincií. Tímto vítězstvím začal Řím ovládat skoro celou Evropu, Střední východ, severní Afriku a okolí Středomoří. A o této moci hovoří další verš sedmé kapitoly.

**Daniel 7:7** <sup>7</sup>Potom to noční vidění pokračovalo a hle, spatřil jsem **čtvrtou šelmu**. Byla děsivá a hrozná a měla strašnou sílu. Svými obrovskými železnými zuby hltala a drtila a zbytek rozdupávala nohama. Lišila se od všech šelem, které ji předcházely, a měla deset rohů.

#### **Výklad Daniel 7:7**

**Čtvrtá šelma – nepopsatelná – bezejmenná šelma se železnými zuby a bronzovými drápy.**

Čtvrtá šelma, která měla veliké železné zuby a deset rohů, je paralelní ke stehnům ze železa a nohám částečně železným ale smíchaným s hlinou v druhé kapitole knihy Daniel. Čtvrtá šelma - říše je tedy římského původu. Ale ne jenom římského: ve verši 19 se dočteme, že má kromě železných zubů **bronzové drápy**, a bronz je, jak víme z druhé kapitoly, **symbol Řecka**.

**Daniel 7:19** Potom jsem chtěl vědět, co znamená ta čtvrtá šelma, která se lišila od všech ostatních: Byla strašná a děsivá, se železnými zuby a bronzovými drápy, hltala a drtila a zbytek rozdupávala nohama. Ale o tom více později.

Železně-bronzový Řím tedy drtil, lámal a požíral jakékoliv království stavějící se na odpor jeho rozmachu od jeho vzniku až do jeho pádu roku 476 po Kr. Tato čtvrtá šelma má deset rohů, které jsou paralelní k deseti prstům u nohou sochy z druhé kapitoly knihy Daniel. Z knihy Žalmů a osmé kapitoly knihy Daniela víme, že rohy jsou v proroctví symbolem moci a krále nebo království.

**Žalm 89:25** Má věrnost a láska bude s ním, jeho roh se v mém jménu vyvýší.

**Daniel 8:21** Ten bradatý kozel je král Řecka a **veliký roh mezi jeho očima je první řecký král**.

Těchto deset rohů symbolizuje tedy deset evropských království-národů, které vznikly po pádu Římské říše. Opět dějiny potvrzují pravdivost biblických proroctví. Pojďme si teď stručně připomenout, jak se to v dějinách stalo.

Římská západní říše zanikla v roce 476 po Kr., po invazi germánských kmenů. Poslední římský císař Romulus Augustus byl odstraněn Odoakrem, který byl vůdce germánského kmene Herulů. Poté, co si Odoaker zajistil kontrolu nad celou Itálií a odstranil Romula Augusta z trůnu západní Římské říše, požádal císaře východní říše o svolení, aby sám sebe mohl prohlásil za vládce celé Itálie. Císař východní říše Zeno souhlasil, aby se Odoaker stal prvním tzv. barbarským králem Itálie. Tento důležitý historický moment označil konec západní Římské říše a vedl ke vzniku deseti království, které zformovaly rozdělenou Evropu po roce 476 po Kr. Těchto deset národů se skládalo z deseti germánských kmenů – Franků (Francie), Alemanů (Němců), Suevů (Portugalců), Vizigotů (Španělů), Lombardů (Italů), Burgundů (Švýcarů), Anglo-Sasů (Angličanů), Herulů (poraženi v roce 493), Vandalů (poraženi v roce 534) a Ostrogotů (poraženi v roce 555).

**Čtvrtá šelma** symbolizuje celé dějiny Evropy od jejích římských počátků až do konce dějin. V osmém verši máme další informace o tom, co se z perspektivy proroka Daniela bude dít na území Evropy, když se formovaly Evropské národy.

**Daniel 7:8** <sup>8</sup>Když jsem ty rohy pozoroval, hle, začal mezi nimi růst jiný, malý roh a tři z těch dřívějších rohů byly vyvráceny, aby mu udělaly místo. Na tom rohu jsem spatřil jakoby lidské oči a ústa, jež vedla pyšné řeči.

### Výklad Daniel 7:8

Když se Daniel díval na deset rohů čtvrté šelmy, viděl, jak mezi nimi povstává jakýsi jiný **malý roh**. Je zřejmé, že se jedná o další království nebo mocnost, která povstává mezi deseti rohy – královstvími neboli národy západní Evropy někdy po roce 476 n. l. Na své cestě k moci **vyvrátí malý roh tři z deseti království**.

Když uvažujeme nad identitou „malého rohu“, zjišťujeme, že je časově totožná s železnými prsty sochy spojené s hlínou z druhé kapitoly knihy Daniel. Tyto prsty symbolizují jak rozdělenou Evropu, tak i „římské papežství“. Ve druhé kapitole jsme již studovali, že v rozdělených evropských národech symbolizuje železo pozůstatek politické části zaniklého pohanského Říma. Jílová hlína symbolizuje církev, která odpadla od čistého učení Ježíše Krista. Tyto dva prvky – železo a hlína – se budou snažit smísit se. Jedná se tak o symbolický popis snahy spojit církev a stát. Přesně to se odehrávalo po více než tisíc let v době duchovního temna - středověku.

Dějiny potvrzují, že **papežský Řím** je onou odpadlou náboženskou mocí, tedy **malým rohem**, který manipuloval a zneužíval různé panovníky a vlády evropských národů, aby vykonával kontrolu nad svědomím lidí. Tato moc byla zastavena teprve v roce 1798 vlivem Francouzské revoluce, kdy Napoleonův generál Berthier zajal papeže v Římě a odvedl do zajetí, kde zemřel.

Prorok Daniel zmiňuje, že malý roh (papežský Řím) vyvrátí tři rohy – království – z deseti.

K pochopení musíme prostudovat historické události: Poté, co římský císař Konstantin vydal Milánský edikt v roce 313 po Kr., který zaručoval náboženskou svobodu v celé říši, se křesťanství smísilo s pohanstvím a římský katolicismus povstal jako dominantní reprezentant křesťanství. V prvotní křesťanské církvi, kterou založili apoštolové, byl titul biskupa něco jako starší sboru v dnešní době. V každém městě tedy, kde byl křesťanský sbor, byl i starší sbor – biskup a všichni si byli rovni. V pozdějších dobách postupně narůstala moc pěti biskupů. Jeruzalémského, Alexandrijského, Antiochejského, Konstantinopolského a římského. Římský biskup si postupně začal nárokovat moc, která mu nepříslušela. Užití titulu papež je poprvé dosvědčeno v době papeže Marcellina († 304), který je takto nazván na jednom náhrobku. Oficiálně se však papa poprvé nazval Siricius (385–399). Lev I. (440–461) sesazoval nehodné biskupy a od všech požadoval, aby se podřídili římskému vedení. Otevřeně se prohlašoval za Petrova nástupce, kterého jsou ostatní biskupové povinni poslouchat. Od dob papeže Lva I. nese římský biskup označení pontifex maximus. Titul papeže zní mj. - Pontifex Maximus Ecclesiae catholicae. Lev I. Veliký je obecně považován za „prvního papeže“, neboť na rozdíl od svých předchůdců si explicitně přisuzoval tuto roli. Vlastní autoritu podepřel svou teorií papežství. Papež je podle něho „Vicarius Christi“, Kristův náměstek na Zemi. Je nástupcem apoštola Petra na římském stolci (cathedra Petri). Tento titul papa je pak fixován v době Řehoře Velikého (590–604).

Podle proroctví papežství na své cestě k moci zničí tři germánské kmeny, které v té době byly pro papežství duchovními a mocenskými rivaly.

První, kdo vzbudil nelibost papežství, byl král Herulů Odoaker kvůli tomu, co katolická verze křesťanství nazývala ariánskou vírou. Ovšem hlavní příčinou byla skutečnost, že se začal vměšovat do volby papeže. Pojdme se krátce podívat do historie, jak se papežský systém šikovně zbavil tohoto mocného nepřítele podle principu rozděluj a panuj.

### **Vyvrácení prvního rohu – království Herulů – v roce 493 po Kr.**

Už jsme hovořili o tom, že král Herulů Odoaker získal kontrolu nad celou Itálií v roce 476 tím, že odstranil posledního římského císaře Romula Augusta. Prohlásil sám sebe za krále Itálie a začal se vměšovat do záležitostí Římské církve. Ustanovoval a schvaloval zákony, které garantovaly pozemková práva civilním občanům. Protože ale ochrana lidu spadala pod soudní pravomoc katolické církve, římský biskup požádal o pomoc císaře východořímské říše Zena, aby najal krále Theodericha a jeho lid - Ostrogóty, aby vpadli do Itálie, postavili se Odoakerovi a zničili Heruly. Theoderich toužil po tom sloužit císaři Zenovi a chtěl pro svůj lid získat zemi. Proto vtrhl do Itálie a v letech 489 - 490 porazil Odoakera a jeho Heruly ve třech válkách. Odoaker byl obklíčen tři roky ve městě Ravena a snažil se zajistit si mírovou dohodu. Byl ale zrazen a zavražděn při hostině, které se zúčastnil i Theoderich. To vše bylo součástí spiknutí s ravenským biskupem, a tak byli Herulové v roce 493 zmasakrováni.

Poté, co Ostrogótové zničili kmen Herulů, usadili se na území Itálie a po dobu vlády Theodericha žili v míru. Ale i v jejich případě se projevíly doktrinní rozdíly mezi nimi a římsko-katolickými obyvateli Itálie. To vedlo k ozbrojeným konfliktům mezi římským biskupem neboli papežem a Ostrogóty. Ale o tom později.

### **Vyvrácení druhého rohu – království Vandalů -v roce 534 po Kr.**

Mezitím se mocný pohanský král Franků Chlodvík I. stal římsko-katolickým křesťanem poté, co vyhrál válku proti Alemanům v roce 496. Později byl pokřtěn a podmanil si v letech 507 – 508 Vizigóty. Svoji mocnou vojenskou mašinerii dal do služeb povstávající papežské moci. V roce 508 se Chlodvík I., někdy také zván Clovis, stal nejmocnějším katolickým králem v Evropě. Plně podporoval autoritu římského biskupa a tím se papežství stávalo stále silnější politicko-náboženskou mocí. Od tohoto okamžiku začal malý roh–papežství používat tuto metodu k získávání stále větší moci. Když byl některý král nebo vládce získán na katolickou stranu, byl použit jak k diplomatickému, tak i násilnému nátlaku na své poddané, aby přijali ř. katolickou verzi křesťanství.

Potom, co první ze tří rohů - království Herulů - bylo zničeno Theoderichem a jeho Ostrogóty v roce 493 po Kr., se východořímský císař Justinián obával pronásledování katolicky věřících občanů ze strany Vandalů a Ostrogótů. Proto podporoval se vší mocí římského biskupa. Justinián vydal v roce 533 dekret – Justiniánův zákoník, ve kterém přisuzuje papeži nadvládu nad všemi církvemi a toto uznání bylo vtěleno do římského kodexu r. 534, který byl v Evropě platný až do doby Napoleona.

**Citát z Justiniánova zákoníku o moci papeže:** „Proto jsme vynaložili velké úsilí, abychom sjednotili všechny kněze na východě a podřídili je autoritě Vaší Svatosti, aby ve všech otázkách, které v současnosti povstaly, přesto, že je vše zřejmé a bezpochybností, aby podle doktríny Vaší Apoštolské Stolicе, byly všechny zachovávány a kázány všemi knězi...protože Vy jste hlava všech svatých církví. My vynaložíme veškeré úsilí zvýšit čest a autoritu vaší Stolicе.“

Když Justinián předal římskému biskupovi – papeži vládu nad všemi církvemi v Evropě, obrátil se na svého vrchního generála Bellisária s žádostí, aby zničil dva zbylé germánské národy – rohy. V roce 533 - 534 přistál Bellisarius v severní Africe a v bitvě u Tricamarum zničil národ Vandalů.

### **Vyvrácení třetího rohu – království Ostrogótů – v roce 538 po Kr.**

Poté vstoupil Bellisarius do Itálie, kde se srazil s Ostrogóty a po mnoha válečných konfliktech osvobodil v roce 538 z jejich nadvlády Řím. Zbytky ostrogótských armád se snažily udržet Itálii, ale když vyčerpaly pro její obranu veškeré zdroje, byly v roce 555 definitivně poraženy.

Po osvobození Říma v roce 538 císař Justinián sesadil pravověrného papeže Silveria a dosadil prokatolického biskupa Vigilia na papežský trůn. Vigilius se pak postaral o to, aby jeho předchůdce Silverius byl poslán do exilu na ostrov Palmarola, kde ho nechal zemřít hladu.

Po vyvrácení třetího rohu se římský papežský systém stal duchovní autoritou skoro celého křesťanstva, čímž fakticky začal mocenský vzestup Římského papežství nad západní Evropou.

„Až do šestého století byli všichni papežové prohlašováni za svaté v seznamech svatých a mučedníků (tzv. martyrologie). Vigilius (537-555) je prvním ze série papežů, kteří už tento titul nemají. Od jeho doby (vzestup Vigilia jako papeže 537-538) se papežové více a více zabývali světskými záležitostmi, nebyli už jen mužové církve, ale i vládcové státu“. Charles Bemont and Gabriel Monod, *Medieval Europe from 395 to 1270* (New York: Henry Hold and company, 1906) strana 120-121.

### **Shrnutí vyvrácení tří rohů malým rohem.**

Protože historii přepisují, jak je známo vítězové, je při přijímání názorů vítěze o poražených nepřátelích nutná opatrnost. Protože v tématu, které studujeme, je vítězem římský papežský systém, je logické být opatrný vůči tomu, jak mluví o svých protivnících. Svými nepřáteli, tedy římskou církví a pohany, byly germánské kmeny označovány jako ariáni a barbaři.

Ovšem germánské národy Ostrogótů, Vizigótů a později Herulů a Vandalů, se staly křesťany díky misionářské činnosti Wulfily již v polovině 4. století. Přijali od něj více biblickou formu křesťanství, než měla Římská církev. Věřili, že mezi Bohem a člověkem je pouze **jeden prostředník** a to je Ježíš Kristus a ne nějaký kněz nebo papež. Také dodržovali **sobotu sedmého dne**. Tím, že mocný Francký král Chlodvík I. přijal katolickou formu křesťanství a porazil Vizigóty, kteří byli prvním germánským kmenem, jenž přijal tzv. ariánskou formu křesťanství, umožnil římské církvi a tedy katolické verzi křesťanství ovládnout takřka celou Evropu. Je známo, že králové potřebují duchovní mandát a papežové zase politickou a vojenskou moc.

Pro dějiny Evropy měly tyto události tragický dopad. Vítězstvím římské verze tzv. křesťanství nastala doba temného středověku včetně různých forem pronásledování jinak věřících, jako zabavování majetku, mučení, upalování, prostě inkvizice řádila a Evropa se pochopitelně ve jménu Boha utápěla v krvi. Toto nesvaté spojení církve a státu pak přetrvalo až do doby Francouzské revoluce v roce 1798.

Daniel dále popisuje, že **malý roh** bude **mít lidské oči** a **ústa** hovořící troufale. Bible Kralická to překládá jako ústa mluvící pyšně. Je zřejmé, že na vrcholu moci malého rohu musí stát člověk - osoba papeže, který je viditelnou hlavou papežské římské církve a také státu, protože Vatikán je také stát. Jedná se tedy o **spojení církve a státu**. V Písmu svatém jsou oči symbolem moudrosti.

**List Efeským 1:18** [A tak] osvícené oči mysli vaší, abyste věděli, která by byla naděje povolání jeho, a jaké bohatství slávy dědictví jeho v svatých.

**2. List Korintským 4:4** V nichž Bůh světa tohoto oslepil mysl, [totiž] [v] nevěrných, aby se jim nezasvítilo světlo evangelium slávy Kristovy, kterýž jest obraz Boží.

Oči v Bibli reprezentují mysl, vůli, emoce a moudrost, která pramení z duchovního poznání a morálního úsudku. Malý roh sice předstírá, že má Boží moudrost, ale jeho lidské oči ho usvědčují z toho, že jeho moudrost je pouze lidská - postavená na lidské filosofii a lidských tradicích. Bůh tohoto světa, což je satan, oslepil mysl všech lidí včetně systému malého rohu, protože jsou Bohu nevěrní, a proto je neosvítil světlo evangelia Kristovy slávy. Je to ovšem pouze Bůh, který rozsuzuje touhy a myšlenky srdce, tedy lidské mysli.

Malý roh mluví troufale. Pro slovo troufale je zde použit aramejský výraz rabreban, který vyjadřuje myšlenku pýchy, přílišné sebedůvěry a ega. Tato moc je pyšná, protože se vydává za Božího zástupce na zemi, přestože na jejích rukách je tolik krve jako skoro na žádném jiném totalitárním systému v historii lidstva, stačí si přečíst dějiny církve. Také si nechá říkat svatý otec přesto, že Ježíš jasně učí, že to nemáme dělat.

**Matouš 23:9-10** <sup>9</sup>A nikoho si na zemi nenazývejte ,otcem', protože máte jediného Otce, který je v nebi. <sup>10</sup>Také si nenechte říkat ,vůdcové', protože máte jediného Vůdce, Mesiáše.